

**Залучення громадян до вирішення
питань місцевого значення.
Інтеграція ВПО в життя громади**

- **Взаємодія - Взаємопідтримка - Колективний розум**
 - **Мотивація - Зміст - Підходи**
 - **Принципи - Стандарти - Інструменти**

Навіщо владі залучати мешканців, ГО, ВПО?

ОМС працює на громаду, вивчення її потреб

Вимоги законодавства

Зворотній зв'язок

Необхідність звітування про свою роботу

Додаткові експертні можливості жителів, ВПО, ГО

Залучення додаткових ресурсів до громади

Роз'яснення локальних політик / антикризових заходів

Довгостроковий суспільний ефект

Поява нових лідерів, агентів впливу, амбасадорів

Нові креативні ідеї

Громадський контроль

Зростання довіри

Долання викликів воєнного часу

Прогрес у відновленні гуманітарного і гуманістичного начала, людського розвитку, громадянська, економічна, історична просвіта, обмін досвідом

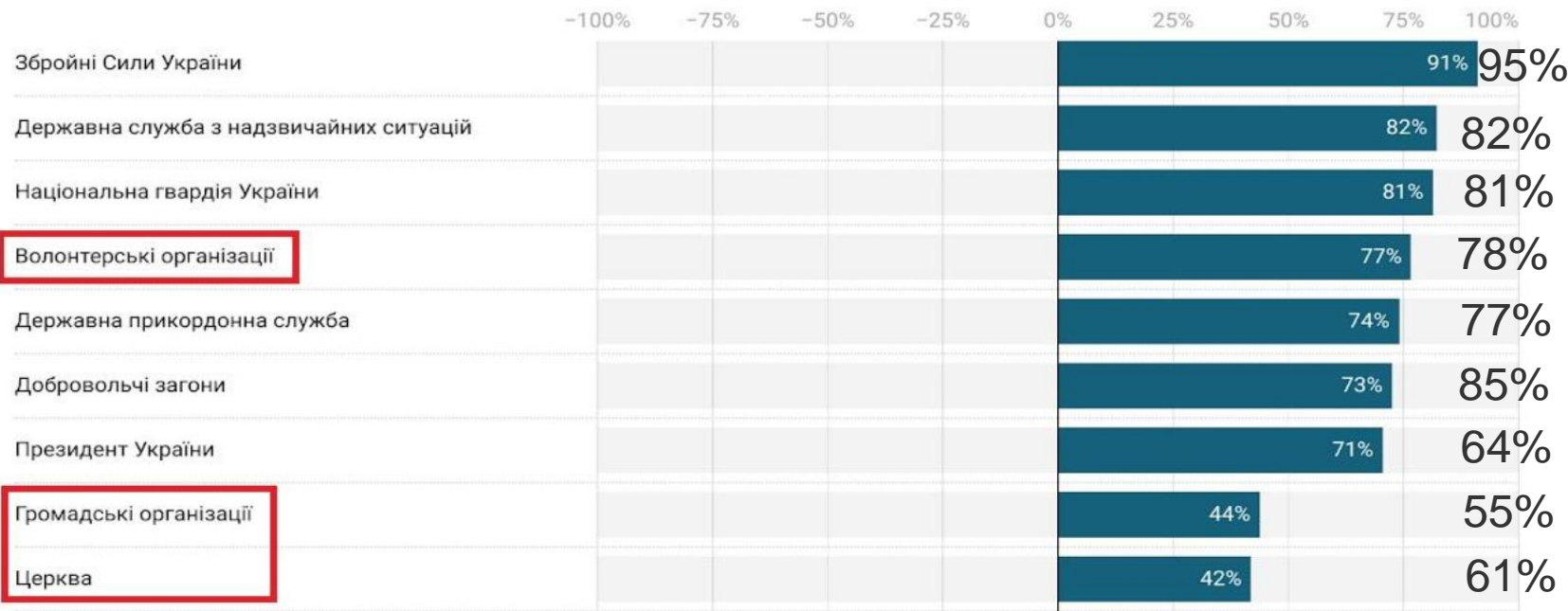
Про що свідчать дослідження

Оцініть, наскільки Ви довіряєте наступним державним органам і соціальним інститутам?

За балансом "довіри-недовіри", розрахованим як різниця між часткою тих, хто довіряє і тих, хто не довіряє

2024

Сильні сторони "відновлювального залучення":

- висока мотивація людей до участі
- розгляд проблеми в комплексі
- пошук шляхів для залучення

Слабкі сторони:

- низька обізнаність щодо програм і проектів відновлення
- недостатня комунікація між ОМС, ГО, мешканцями
- відсутність специфічних інструментів для залучення

Дашборд ЦРІ за посиланням-

<https://cid.center/results-study-of-the-state-of-democracy-participation/>

Правова база

Конституція України

Європейська хартія місцевого самоврядування та Додатковий протокол до неї про право участі у справах місцевого органу влади

Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»

Закон України «Про звернення громадян»

Закон України «Про інформацію»

Закон України «Про доступ до публічної інформації»

Постанови Кабінету Міністрів України

Статут територіальної громади

Регламент ОМС, локальні нормативні акти

Громадські слухання, загальні збори в умовах воєнного стану проводити можна

- Відповідно до частини першої статті 19 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» передбачається заборона проведення страйків, масових зібрань та акцій. Військове командування разом з військовою адміністрацією можуть самостійно або із залученням органів місцевого самоврядування забороняти проведення мирних зборів, мітингів, походів і демонстрацій, інших масових заходів або вимагати погодження відповідно до пункту 8 статті 8 ЗУ «Про правовий режим воєнного стану».
<https://decentralization.gov.ua/news/15305>
- У жовтні 2022 р. Кабінет Міністрів України вніс зміни до *Порядку проведення громадських слухань щодо врахування громадських інтересів під час розроблення проєктів містобудівної документації на місцевому рівні* <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555-2011-%D0%BF#Text>
- Введено можливість проведення громадських слухань *в режимі відеоконференції*.

Про громадські ради

- Постанова КМУ № 996 від 16 серпня 2022 р. щодо унормування діяльності громадських рад при органах виконавчої влади під час воєнного стану
- Рішення для ОМС має рекомендаційний характер
- Постанова КМУ № 812 від 4 серпня 2023 р. «Про затвердження Примірного положення про Раду з питань внутрішньо переміщених осіб»

Законопроект про прозорість місцевого самоврядування № 6401 ухвалено в цілому 22.02.2024

Ключові положення:

- Публікація відеозаписів сесій і постійних комісій ОМС (крім питань з обмеженим доступом). Після воєнного стану - прямі трансляції.
- Архів записів засідань зберігається не менше 5 років.
- Відеозапис пленарного засідання ради оприлюднюється не пізніше наступного дня після проведення засідання на офіційному веб-сайті ради чи в інший спосіб із забезпеченням відкритого доступу до відеозапису.
- Під час сесії ради депутати, посадові особи місцевого самоврядування, інші доповідачі зобов'язані використовувати державну мову відповідно до вимог Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»
- Обов'язкова публікація проектів порядків денних та поіменних голосувань.
- Інформація оприлюднюється у формі відкритих даних.
- Публічне оприлюднення інформації про результати інвентаризації.
- Створення відкритого реєстру об'єктів права комунальної власності територіальної громади.

Ключові принципи залучення та громадської участі

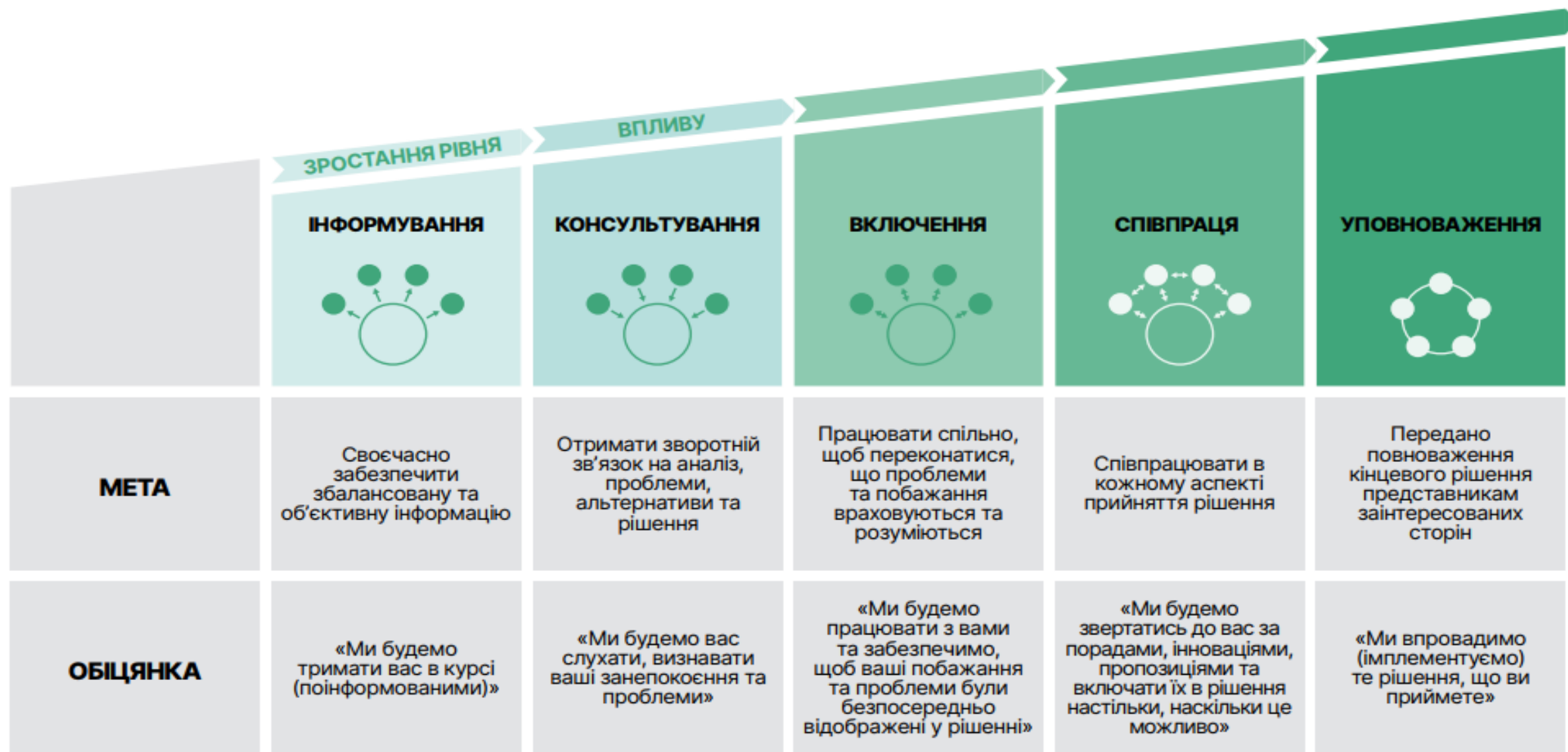
- Гарантія безпеки участі
- Раннє залучення
- Системність залучення
- Репрезентативність
- Поінформована участь
- Відкритість, прозорість і підзвітність процесів участі
- Доступність та рівність участі
- Позитивний досвід участі

Рівні (наміри) співпраці влади і громади за Шеррі Арнштайн

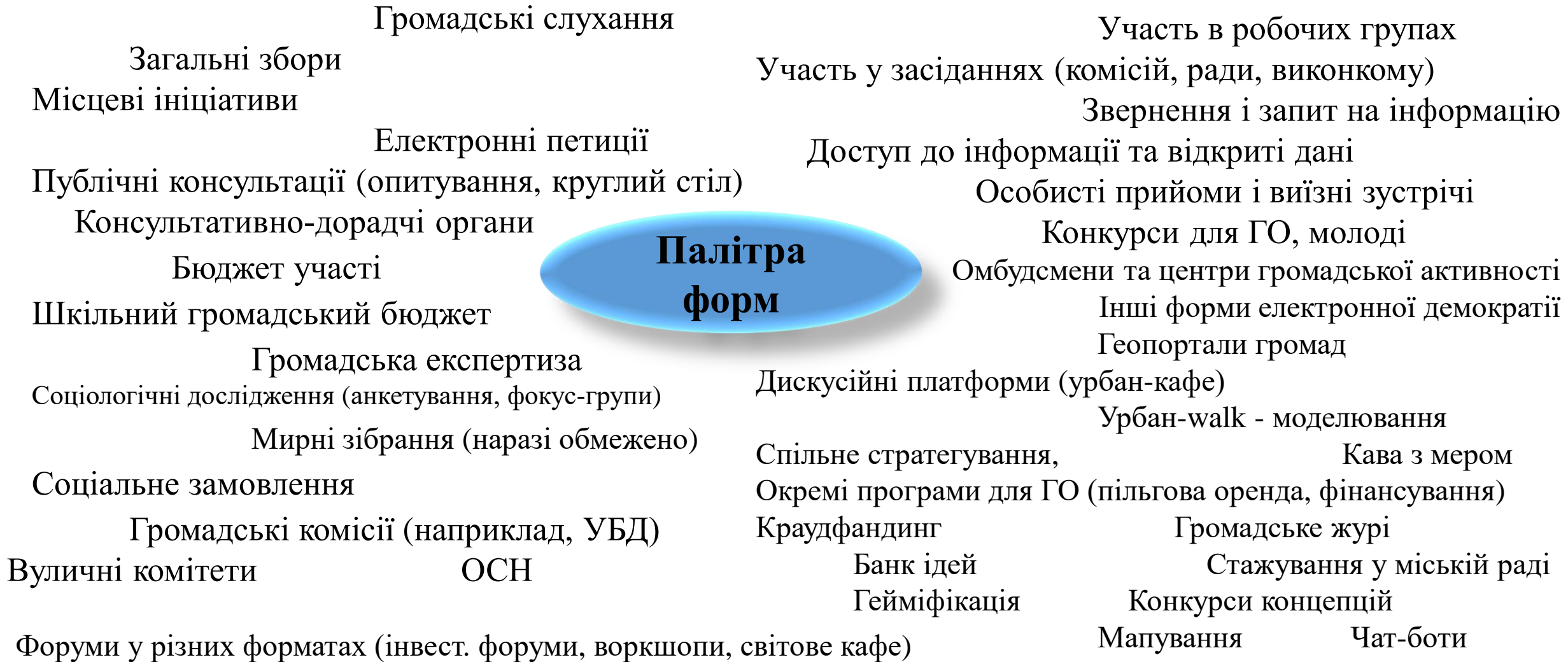

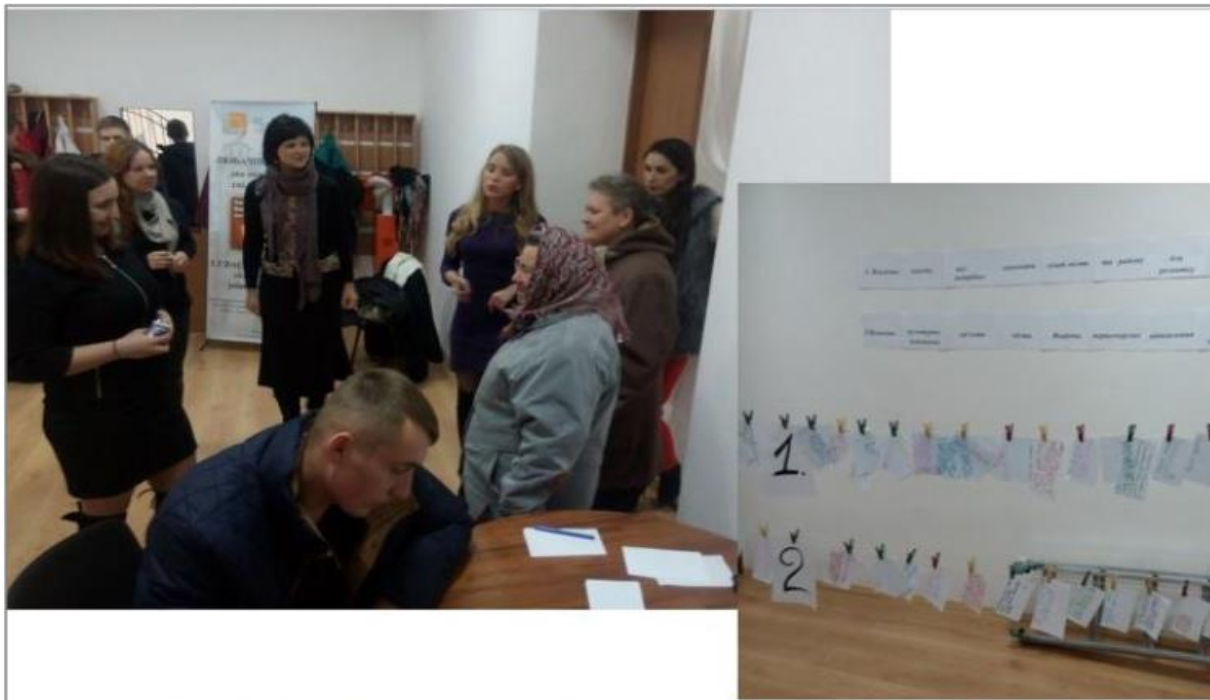
«Драбина громадської участі»

Рівні взаємодії Міжнародної асоціації громадської участі

Інструменти взаємодії

С. ЯВОРІВ (ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ)

Проект «Впровадження заходів щодо покращення інфраструктури парку м. Яворова»

Метод «**Висячі питання**»

Фото: Планування публічного простору біля гуртожитку спільно з його майбутніми мешкан_ками. Автор: Анастасія Куберт і команда «Ко-хат»

Кава з міським головою

Сайт і чат-бот для громад

Конструктор, з яким можна побудувати зручну взаємодію місцевої влади з громадою

Підключити громаду

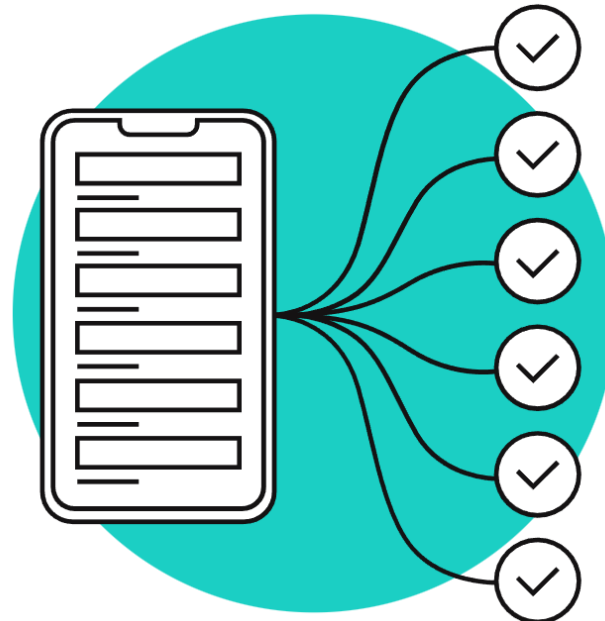

6 в 1 Усе для спілкування з громадою

Після підключення до системи муніципалітет дістане доступ до шести сучасних інструментів взаємодії:

- Вебсайт
- Чат-бот у Viber і Telegram
- Система електронних петицій
- Громадські бюджети
- Електронні консультації
- Геосистема "Відкрите місто"

Впровадження та використання будь-якої з них – безкоштовні. Які інструменти підключити першими – вирішувати вам!

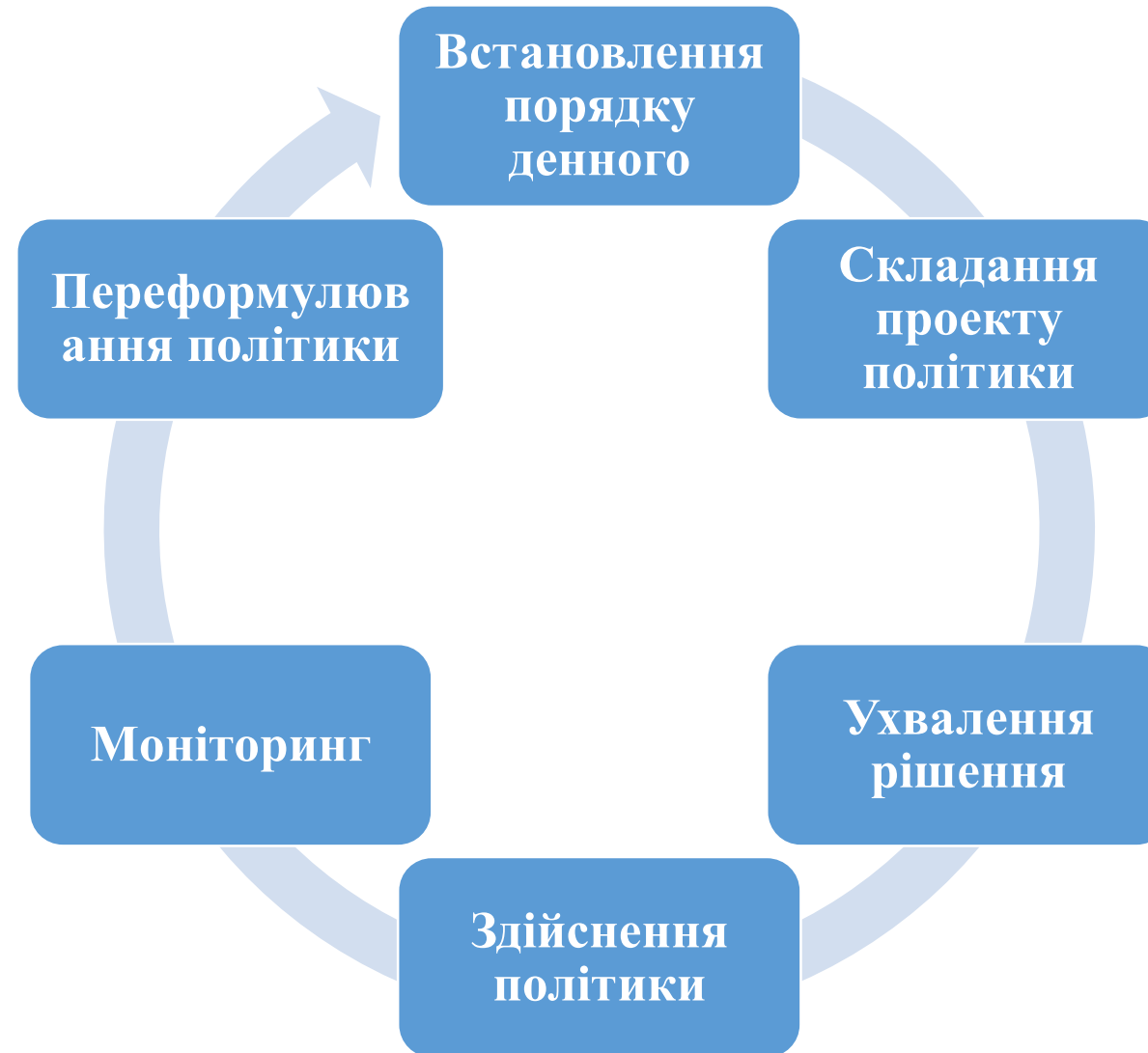

<https://toolkit.in.ua/>

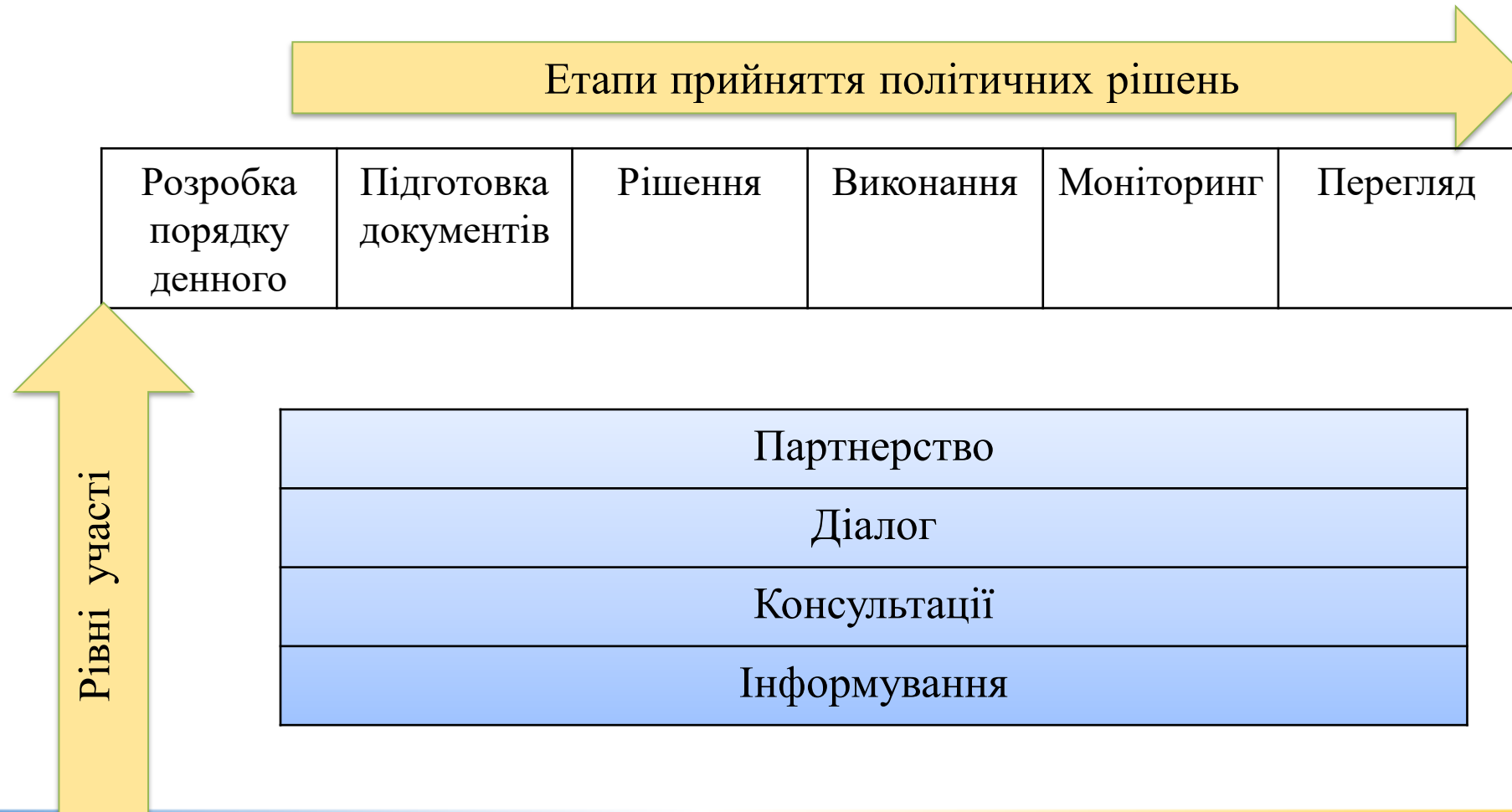
- Платформа інструментів і сервісів: <http://e-dem.ua>
Big Recovery Portal – <https://brp.org.ua/>
- Громадські ради ВПО <https://sss-ua.org/rady-vpo/>
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/812-2023-%D0%BF#Text>
- продукти Ради Європи з громадської участі: <https://www.coe.int/uk/web/kyiv/promoting-civil-participation-in-democratic-decision-making-in-ukraine#%7B%2247092042%22%3A%5B%7D>
- Програми комплексного відновлення ТГ <https://decentralization.gov.ua/news/16184>

Проект Програми комплексного відновлення території Северодонецької міської територіальної громади та План заходів до неї

Цикл прийняття політичних рішень

«Кодекс рекомендованих норм громадянської участі в процесі прийняття рішень» Ради Європи

Цикл прийняття політичних рішень у громаді

Партнерство	Робоча група або комітет	Спільне складання проекту	Спільне прийняття рішення	Стратегічне партнерство	Робоча група або комітет	Робоча група або комітет
Діалог	Слухання та публічні форуми Форуми громадян та майбутні наради Контакт з ключовим представником урядових органів	Слухання та групи питань і відповідей Семінари експертів Багатосторонні комітети і консультативні органи	Відкрите пленарне засідання чи засідання комітетів	Семінари з управління потенціалом Тренінгові семінари	Робоча група або комітет	Семінари та дискусійні форуми
Консультація	Петиції Консультації в режимі онлайн та за допомогою інших технічних засобів	Слухання та групи питань і відповідей Семінари експертів Багатосторонні комітети і консультативні органи	Відкрите пленарне засідання чи засідання комітетів	Заходи, конференції, форуми та семінари	Механізми зворотнього зв'язку	Конференції або наради Он-лайн консультації
Інформація	Простий та відкритий доступ до інформації Дослідження Проведення кампаній та лобювання Веб-сайт ключових документів	Відкритий та безкоштовний доступ до політичної документації Веб-сайт ключових документів Проведення кампаній та лобювання Веб-мовлення Внесок досліджень	Проведення кампаній та лобювання	Відкритий доступ до інформації Веб-сайт для доступу до інформації Розсилка на електронну пошту «Питання-відповіді» Публічно об'явлені тендерні процедури	Відкритий доступ до інформації Збір фактів Оцінка Наукові дослідження	Відкритий доступ до інформації
Рівні залучення						
Етапи процесу прийняття політичних рішень	Встановлення порядку денного	Складання проекту	Прийняття рішення	Здійснення	Моніторинг	Повторне формулювання

Покроково: як зробити залучення дієвим

1. Визначити мету - що і чому ви хочете дізнатись від громади? Бажано в показниках
2. Визначити цільові аудиторії (стейкхолдери чи мешканці в цілому)
3. Провести маппінг стейкхолдерів
4. Створити дизайн консультацій
5. Створити реєстр консультацій
6. Підготувати об'єкт обговорення
7. Розробити програми кожного заходу/консультацій
8. Забезпечити проведення заходів
9. Записати (оцифрувати) пропозиції та повідомити про механізм їх врахування
10. Агрегувати дані та підготувати висновки. Зробити презентацію відповідальному органу
11. Опублікувати агреговані дані на веб сайті
12. Розробити відповідне рішення із врахуванням пропозицій
13. Провести презентацію проекту рішення із публічним інформуванням
14. Затвердити рішення із (за можливістю участі представників громадськості) публічно
15. Опублікувати фінальне рішення та можливість подальшої співпраці
16. Залучити найбільш активних мешканців (стейкхолдерів) до реалізації та моніторингу рішення

Мапа стейкхолдерів

МОЖЛИВОСТІ
ВПЛИВУ

Великі

Малі

Ключові гравці	Забезпечити відповідність очікуванням
Забезпечити поінформованість	Мінімальні зусилля

Високий

Низький

РІВЕНЬ ЗАЦІКАВЛЕНОСТІ

Як мотивувати людей у кризовий період?

- Проявляйте турботу
- Діліться своїм досвідом
- Створюйте атмосферу довіри та безпеки
- Покажіть важливість причетності
- Давайте людині тільки ті завдання, які їй буде під силу виконати у цей момент
- Плануйте разом завдання на день, на більший термін
- Використовуйте слова подяки та фіксування позитивного результату
- Допоможіть людині побачити свою зону відповідальності
- Запропонуйте подбати про когось іншого
- Переведіть переживання та емоції у дію
- Потурбуйте про відзнаки і нагороди
- Поважайте інтереси та потреби людини

Doing nothing is better than
being busy doing nothing.

~Laozi

Humanity & Peace

Дякую за увагу!

Гринчук Наталія Михайлівна,

**к.е.н., доц., доцент кафедри регіональної політики ННІ публічного
управління та державної служби**

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

nataliia.grynychuk@knu.ua

тел.: +38-050-512-48-32